

Een trip langs begijnhoven is een rit doorheen een lange geschiedenis

De vroegste geschiedenis van het bisdom Luik is omgeven met verhalen en legenden, maar gaat waarschijnlijk terug tot de 4de eeuw. In 980 ontving de toenmalige bisschop 'heerlijke' rechten vanwege de Keizer van het Heilige Roomse Rijk, waardoor zijn 'prinsbisdom' naast geestelijke ook wereldlijke macht verwierf.

Onder die paraplu kreeg de begijnenbeweging in de 12de eeuw de nodige ruimte om ook in Haspengouw voet aan grond te krijgen. Zo ging een turbulente geschiedenis van start, met periodes van grote bloei en periodes van neergang en verbanning. Behalve gebed en meditatie bestond hun leefwereld vaak ook uit werken, ziekenzorg, onderwijs en naastenliefde.

Op deze tocht fietsen we langs vier bewaarde begijnhoven en daarnaast langs heel wat ruïnes, kruisen, grafstenen, relieken en talloze naamverwijzingen.

PRAKTISCHE INFO

Voor deze driedaags gebruikten we een combinatie van knooppunten en bewegwijzerde fietsroutes.

Etappe 1 (105 km): Landen (relikwie van de Heilige Begga) – Zoutleeuw (ruïne begijnhofkerk) – Hasselt (begijnhof)

Etappe 2 (104 km): Hasselt – Sint-Truiden (begijnhof) – Borgloon (begijnhofkapel) – Tongeren (begijnhof en museum)

Etappe 3 (64 km): Tongeren– Bilzen – Maastricht ('kevintsjes')

Begijnen in de Brabantse Haspengouw

Onze startplaats is het station van Landen.

De Romaans-Gotische Sint-Amanduskerk van Wezeren, te bezoeken op aanvraag bij toerisme Landen, herbergt de relikwie van de Heilige Begga. Toen in de 16e en 17e eeuw de vooral uit rijke patriciërsfamilies afkomstige Brusselse begijnen op zoek gingen naar een stichteres en patrones van de begijnhoven, kozen ze voor de Heilige Begga van Andenne. De begijnen hadden gehoopt dat de Heilige Begga door de kerkelijke overheid zou worden aanvaard als hun stichteres, maar officieel hebben ze haar alleen als patrones mogen vereren.

Het eerste begijnhof van Zoutleeuw lag langs de Kleine Gete buiten de stadswal. Op het einde van de 16e eeuw kochten de begijnen het grauwezustersklooster aan in de huidige Begijnhofstraat en bouwden er in 1604 een nieuwe kerk. Dit bedehuis werd in 1842 omgebouwd tot school en in 1977 gesloopt. Een gedeelte van de koormuur van de begijnhofkerk bleef bewaard en werd gerestaureerd na opgravingen in 1990. In de halfronde apsis prijkt nu een beeldje van een begijn.

De begijnhoven van Hasselt en Sint-Truiden

Over de geschiedenis van het eerste Hasseltse begijnhof Sint Catharina is weinig bekend. Waarschijnlijk zijn alle oorkonden in 1566 verloren gegaan toen het eerste begijnhof door calvinisten werd vernield en in brand gestoken. Na een tweede begijnhof werd een derde begijnhof gebouwd binnen de stadsmuren. Het is er eentje van het zogenoemde ommuurde pleintype. Het bestaat uit een V-vormige huizenreeks van dertien huizen met voorhof gelegen rond een als tuin ingericht plein.

In Sint-Truiden waren in de stad en omgeving vóór de stichting van het Sint-Agnesbegijnhof ongeorganiseerde vrome vrouwen aanwezig. De abt van de benedictijnenabdij van Sint-Trudo, Willem van Rijckel, gaf de aanzet tot de stichting van het begijnhof. Rondom de kerk bevinden zich de begijnhuisjes, de conventshuizen, het Godshuis, het Torenhuis, de infirmerie, de hoeve, de schuur en de pastorie. De begijnhofkerk is beroemd omwille van haar 38 goed bewaarde middeleeuwse fresco's.

De begijnhoven van Tongeren en Bilzen

In 1257 legden Tongerse begijnen de basis van het Sint-Catharinahof aan de Jeker binnen de stadsmuren aan de Moerenpoort. Het typisch stadsbegijnhof met vroeggotische kerk en infirmerie bleef in grote mate bewaard. Het Sint-Catherinabegijnhof behoort tot de oudste begijnhoven van Vlaanderen. Het eerste stenen huis dateert van 1614. De begijnenbevolking steeg van 135 begijnen in 1617 naar 253 begijnen in 1664. Het begijnhofmuseum Beghina, gevestigd in een authentieke begijnenwoning uit 1660 inclusief middeleeuwse kelder en museumwinkeltje, geeft inzicht op de levenswijze van de begijnen.

In het midden van de 13e eeuw leefden in Bilzen en omgeving een aantal 'godsvruchtige dochters' die een onbewoond terrein naast een beek aan de voet van de Borreberg kregen. Tot 1848 bleef het begijnhof als zodanig functioneren, maar geleidelijk stierven de begijntjes uit. De laatste begijn was Anna Francisca Noël, welke in één van de twee resterende begijnhuisjes woonde. Nadat zij stierf werd dit huisje in 1890 verkocht.

Algemene route-informatie begijnenroute:

www.groteroutepaden.be/nl/fiets/fiets-routes/fietstochtsuggesties

<https://begijnenfietsroute-bisdom-luik.weebly.com>